

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Fjármála- og efnahagsráðuneyti
Lindargötu Arnarhvoli
101 Reykjavík

Reykjavík 14. apríl 2021

2101053SA KB
Málalykill: 00.64

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um virðisaukaskatt, nr. 50/1988 (byggingastarfsemi, almenningssamgöngur o.fl.) – S-93/2021

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt stjórnvalda þann 31. mars sl. þar sem óskað var eftir umsögn um drög að ofangreindu frumvarpi. Samkvæmt 1. gr. frumvarpsins er ætlunin að kveða á um skattskyldu aðkeyptrar akstursþjónustu verktaka við fólksflutninga vegna almenningssamgangna, þar á meðal akstur vegna skipulagðra ferðaðþjónustu fatlaðs fólks og aldraðra og skólaakstur. Til að koma til móts við aukinn kostnað opinberra aðila við almenningssamgöngur er lagt til í 9. gr. að ríki, sveitarfélög og stofnanir þeirra fái endurgreiddan 50% af greiddum virðisaukaskatti tímabundið í þrjú ár.

Sambandið leggst alfarið gegn því ákvæði frumvarpsins að gera skattskylda aðkeypta akstursþjónustu verktaka við fólksflutninga vegna almenningssamgangna. Sambandið gerir einnig alvarlegar athugasemdir við kostnaðarmat frumvarpsins. Líkt og ráðuneytinu á að vera kunnugt um skal fara fram sérstakt mat á áhrifum lagafrumvarpa á fjárhag sveitarfélaga sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga. Í frumvarpsdrögunum er á engan hátt reynt að meta kostnað sveitarfélaga í fjárhæðum ef frumvarpið verður að lögum. Í greinargerð má finna eftirfarandi texti um mat á áhrifum vegna umræddra breytinga á virðisaukaskatt á almenningssamgöngur.

„ Í almenningssamgöngum verður aðkeypt fólksflutningaþjónusta frá verktaka gerð virðisaukaskattsskyld samkvæmt tillögu 1. gr. frumvarpsins. Vænta má að bein áhrif þess komi fram í verðhækkun á þjónustu verktaka að því marki sem rekstrarafkoman verður fyrir áhrifum af kerfisbreytingunni, en hún felur í sér rétt til endurgreiðslu innskatts samhliða því að leggja ber 11% virðisaukaskatt á söluverðið. Markmið þessarar tillögu er fyrst og fremst að einfalda virðisaukaskattsumhverfi þeirra rekstraraðila sem um ræðir og treysta samkeppnisgrundvöll. Kostnaðarauki sveitarfélaga og annarra aðila sem þjónustuna annast af samningum við verktaka sem enn verða í gildi um næstu áramót þegar kerfisbreytingin kemur til framkvæmda verður þó minni sem nemur 50% endurgreiðsluheimild sem gilda mun í þrjú ár. Áhrifin á fjárhag ríkis og sveitarfélaga verða því takmörkuð og munu ráðast m.a. af rekstrarumhverfi þeirra verktaka sem þjónustuna selja.“

Eins og sjá má af ofangreindum texta er á engan hátt reynt að meta raunveruleg fjárhagsleg áhrif frumvarpsins á sveitarfélög í krónum. Hið rétta er að samkvæmt

mati Strætó bs. mun kostnaður þeirra aukast um allt að 450 milljónir árlega sbr. umsögn þeirra um áform um umrædda lagasetningu dags. 20. janúar sl. Þá á eftir að reikna út hver kostnaðaraukning sveitarfélaga á landsbyggðinni er en víðfeðm sveitarfélög með mikinn skólaakstur geta lent í 16-20 milljóna kr. kostnaðaraukningu á ári svo dæmi sé nefnt. Geta því fámenn en víðfeðm sveitarfélög lent í gífurlegri kostnaðaraukningu og 50% endurgreiðsla á greiddum virðisaukaskatti í 3 ár frá gildistöku mun ekki veða upp þann kostnaðarauka. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga er því ekki takmörkuð líkt og gefið er í skyn í mati á áhrifum. Ekki er heldur reynt að varpa ljósi á mismunandi rekstrarumhverfi verktaka er þjónustuna selja eftir landshlutum og eðli þjónustunnar. Sem dæmi má nefna að víða er lítil sem engin samkeppni um skólaakstur jafnvel þótt farið sé í útboð á akstri.

Meðfylgjandi til frekari skýringa er minnisblað hag- og upplýsingasviðs sambandsins frá 12. febrúar 2018 þar sem segir meðal annars eftirfarandi: „*Tap kaupandans (sveitarfélaga) af þessum breytingum nemur 44% af innskattinum við fulla samkeppni en 73% við takmarkaða samkeppni. Ef ríkið velur þannig að greiða 50% af innskattinum til kaupanda til að bæta honum upp áhrif þessa breytinga er hag hans borgið við hagstæðustu forsendur en mun síður ef samkeppni reynist takmörkuð.*“ Með hliðsjón af þessum útreikningum myndi tímabundin 50% endurgreiðsla virðisaukaskatts eingöngu veða upp á móti auknum kostnaði hjá þeim sveitarfélögum þar sem full samkeppni er á markaði en önnur munu þurfa að greiða aukinn kostnað við almenningssamgöngur. Öll sveitarfélög verða síðan fyrir kostnaðaraukningu þegar endurgreiðslutímabilinu lýkur þann 31. desember 2024.

Að lokum

Markmið ráðuneytisins um einföldun virðisaukaskattsumhverfisins er góðra gjalda vert en ekki er eðlilegt að sveitarfélög þurfi að bera allan kostnað af þeirri einföldun. Sveitarfélög eru nú þegar að takast á við fjárhagslegar afleiðingar heimsfaraldurs og ekki er rétt að setja auknar fjárhagslegar byrðar á sveitarfélög eingöngu til einföldunar skattkerfisins. Sambandið leggst því alfarið gegn 1. gr. frumvarpsins og hvetur til þess að greinin verði felld brott úr frumvarpinu áður en málið gengur til Alþingis.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri